

שיהיה לבני ישראל את הכח יום אחד בשנה שידם על העליונה, ומכח יום זה יתגברו עליו בכל השנה כולה. וכדאיתא בשפת אמת (י"ה"כ תמ"ט) שצריכים לבטל כל הימים אל זה היום ולערב אותם, כדי שיהיה לכולם יניקה מזה היום נו"ל המאירי (י"מ"א ז.) 'והוא הרמוז ביום הנבחר וכו', לעזוב בו כל צורך גופני ולהיות האדם כולו לה', והוא שאמרו דרך צחות השטן בגימטריא שס"ד וימות החמה שס"ה, כלומר שיום אחד בשנה שאין לו רשות להשטין, והוא חשוב שנה למבינים, והוא רמו אל התכלית, אשרי המחכה ויגיע'.

של היום הגדול והקדוש הזה, כדי שישאר רשימא והארה דקדושה מימים אלו. ואל לו להתנהג כטיפש חסר דעת ולחשוב שכיון דאיתא בגמרא ששס"ד ימים יש כח ליצר הרע לפתותו לרע, א"כ על כרחך שעליו לחזור לרשת היצר מיד אחרי יום הכיפורים, אין זו אלא עצת אותו מלך זקן וכסיל, אדרבה צריך לנצל יום זה שהאדם הוא מעל היצר, כדי להכניעו ולנצחו, ולשאוב כוחות מיום הקדוש להתגבר עליו בכל ימות השנה, כי זה גופא הטעם דלית ליה רשות לפתות את בני ישראל ביוה"כ, כדי

אוצר החכמה!

אה"ח 1234567

סבור הנך שה' נטל ממך את השתי הלחם, וודאי השמש לוקח את זה, ואתה סבור שהשי"ת הוא המקבלם, אדרבה אין זה אלא עון גדול וכו', מששמע האיש כך החל לבכות על שטעה וחשב לעשות מצוה ולא עלה בידו אלא עבירה, תוך כדי הדברים בא שליח מהאר"י ז"ל אל הרב לומר לו צו לביתך כי למחר בעת שהיה לך לדרוש מות תמות, נזדרז והלך הרב אצל האר"י ז"ל שיגלהו מה פשעו ומה חטאתו, השיבו האר"י ז"ל לפי שבטלת נחת רוח שהיה לו להקב"ה, שמיום שחרב ביהמ"ק לא היה לפניו נחת רוח כזה.

ויש להבין הן אמנם הרב גרם להפסיק את הנחת רוח שגרם היהודי בתמימותו, אולם מאידך הלא הוא זה

ידוע המעשה שמביא המהר"ם חגיז זצ"ל בספרו משנת חכמים (ס"י נ) ששמעו מפי מגידי אמת וזקני אותו דור דעה, שבימי הארז"ל, אחד מן האנוסים שבא מפארטיגאל לעיה"ק צפת, שמע מאחד הרבנים שדרש מענין לחם הפנים שהיה קרב מידי שבת בשבתו, ונאנח בדרשתו ונצטער מאוד ואמר שעכשו בעוה"ר אין לנו אפשרות להעלות נחת רוח לפניו. אותו אנוס ששמע את הדברים התעורר מהדברים ובתום לבבו היה מוליך בכל יום ששי שתי הלחם להקריבו לפני היכל ה', והיה מתפלל ומתחנן לפני ה' שיקבלם ברצון, פעם אחת אירעה שאותו הרב שעל פי דרשתו התעורר היהודי להביא שתי הלחם, היה בביה"כ באותו הזמן שהביא האנוס את שתי הלחם, והביט וראה במעשיו וגער בו, שטיא וכי

הכוונה היא שזה חסר ה' לבני ישראל, שדן רק על כוונת העושה ולא על תוצאות שלא היו בכוונתו. וזה בין בדונו על מעשים טובים ובין בדונו ח"ו להיפך. למשל אם אדם נותן פרוסת לחם לאלמנה שאין לה לאכול, כשיעלה אותו יהודי לעולם האמת, לא יזקפו לזכותו את הפרוסת לחם בלבד, אלא גם את האלמנה והיתומים שניצלו בזכות נתינתו ונשארו בחיים. משא"כ אם אדם גונב פרוסת לחם מאלמנה חסרת כל, ידונו אותו למעלה לחובה רק על הפרוסה שגנב, ולא על מה שגנרם ע"י הגניבה שהאלמנה וילדיה מתו (ע"י קדושת לוי לקוטים ד"ה נותן לחם ספק כמפעל).

וביאר הרבי ר' העניך זי"ע כי את כל המעשים דנים לפי כוונת האדם, ולכן מי שנתן פרוסת לחם לאלמנה, מכיון שכוונתו היתה להציל את האלמנה ומשפחתה, ע"כ מתייחסת כל ההצלה אליו, משא"כ הגנב לא רצה בתוצאה שהאלמנה ומשפחתה ימותו כי לא ידע שזה פת לחמה האחרון, אלא כוונתו היתה אך ורק לגנוב את הלחם, ולכן דנים אותו רק על הגניבה. וכיון שהכל לפי הכוונה מובן שלרב לא היתה הזכות להינצל ע"י מעשיו הטובים, כי לא היו בכוונה להטיב. והגם שכוונתו לא היתה

שגרם מתחילה לנח"ר שתבוא ע"י הדרשה שאמר, וא"כ נימא דל בדל וכדאית הנתניה שתכפר על הלקיחה. וי"ל כי התחלת הנח"ר נתגלגלה ע"י הרב בלא שום כוונה, וכלל לא עלה בדעתו שיתעוררו מדבריו לגרום נח"ר לה', וע"כ לא התייחסה הנח"ר כמעשה שלו, בעוד שבנזפו באותו יהודי תמים התכוון לבטל מעשה זה במישרין ובכוונה. והגם שלא ידע מהי הנח"ר שגרם ממעשה זה ולא היה בדעתו ח"ו לבטל נחת רוח מהבורא ית"ש, להיפך, לסברתו היה זה מעשה עבירה, מ"מ כוונתו היתה להפסיק את מעשה הבאת החלות שגרם נח"ר למעלה, וע"כ התייחס על שמו ונענש, כי הזכות שבאה מאליה בלא כוונה אינה יכולה לכפר על הקלקול שנעשה בכוונה [והעירוני דבנפשי תערוג (מ"ג עמ' ט) מובא כן בשם כ"ק אאז"ל].

אוצר החכמה

והביאור בזה הוא ע"פ מה שאמר הרה"ק הרבי ר' העניך מאלכסנדר זי"ע בשם הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע, על הפסוק (סנלס פס. יג) 'ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו', שהקשו בגמרא (ר"ה פ"ג) מה חסד בזה שמשלם לאיש כפי מעשיו, אלא

י. וי"ל עוד דוודאי אין הקב"ה מקפח שכרו לעוה"ב, ומשום הכי גופא שקליה למטרפסיה בהאי עלמא, שלא ינוכה משכרו הרב על מעשהו לעת"ל [ודייקא נמי שנגזרה הסתלקותו בעת המיועד לדרשתו, שזה הזמן שגרם הנח"ר למעלה, כי באשר משפטו שם פעלו כדאיתא ביבמות עה:]. [ועוד יתכן דוודאי שורת הדין שיהא נידון אחר מיתתו הן על השכר והן על העונש, אך באשר דיבר קשות ובדרך ביוש עם האנוס שהלך בתום לבבו, נתעורר קטרוג לשלם לו בהאי עלמא, ולאידך גיסא, מדלא נתעורר לבו להעריך אהבת האנוס להבורא ית"ש, לדבר עמו רכות ובפיוסים, מוכח שאין מגיע לו שכר על הנח"ר שאין לו הרגשה בה, וברוך ה' יודע].

אוצר החכמה

אח"כ 1234567

והנה רש"י על הפסוק (מלאכי יא, ט) 'וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם', מביא מחז"ל (כ"ד ל"ט) דלכאורה בני האדם מיותר, דפשיטא דבני האדם הם, אלא בני מי, שמא בני חמורים וגמלים, אלא בני אדם הראשון שכפה את הטובה ואמר האשה אשר נתתה עמדי, אף אלו כפו בטובה למרוד במי שהשפיעם טובה ומלטם מן המבול. דברי חז"ל אלו נוגעים בימינו אנו, וצריכים לזעזע לבו של כל אחד ואחד.

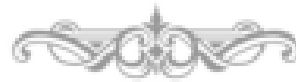
עברא דדשא - ב' אלתר, שאול בן נחום מתום עמוד מס': 27/3 הודעס ע"י אוצר החכמה

מן המבול, והוא כופר בטובתו של מקום ובידים משליך עצמו אל תוך מי המבול.

ועוד יותר מזה, הרי הקב"ה שם אותנו בתוך תיבה שמורה מכל רע, עם מטרה ותכלית, והמטרה היא לעשות נחת רוח להבורא ית"ש, ואם כן אם לא נשכיל להתעורר לעשות את המעשים טובים והמצוות עם כוונה והרגשת הלב מתוך אהבת ה' ומתוך תענוג ושמחה, גם זה נכלל בכפיות טובה כעין דור הפלגה ח"ו. ולהיפך, ע"י שנקיים את המצוות מתוך תדוה ושמחה של מצוה, זה גופא יועיל ויסייע בעדנו להישמר ממי המבול, כי תענוג רוחני הוא התענוג האמיתי, שמבטל כל מיני אה"ח 1234567 תענוגות זרות.

יעזור השי"ת שנוכל לשוב בתשובה שלימה לפניו ית"ש, וליקח הארות של קדושה וטהרה לכל ימות השנה, ולגרום נחת רוח לאבינו שבשמים, יובילו שי למורא.

להיזהר ביתר שאת וביתר עוז מכל השפעה זרה מהרחוב המשוקץ, כי הדור שאנו חיים בו, הרי הוא כדור המבול, הן מריבוי מים הזידונים המאיימים לשטוף ולהטביע כל מי שחפץ לחיות בקדושה וטהרה, והן מבחינת ריבוי הנסיונות שעליהם אמרו חז"ל כאילו מביא מבול לעולם. והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו עשה עמנו חסד, שבהשגחה פרטית אבותינו באים מבתיים החרדים לדבר ה', ולכל אחד יש את התיבה שלו השומרת עליו מן המבול שמבחוץ, או תיבת תורה ותפלה כדברי הבעש"ט הק' זי"ע, או בית החסידים וחברים וכדומה. ואם נתבונן איך לדאבוננו ברחוב מסתובבים אלפי אלפים תינוקות שנשבו הנטבעים במי המבול, שאין יודעים את רבונם, אשר לא ידעו ואשר לא ראו את מוסר ה', ואם מי שנולד עם תיבה לשמרו מכל חטא, יוצא מתוך התיבה והולך למקום סכנה לתוך מי המבול הזידונים, הרי אין לך כפיות טובה גדולה מזו, שהקב"ה השפיע עליו כל טוב ומלטו אוצר החכמה.

ליל שבת תשובה תשע"ג

צריך לומר זו שהיודע נסתרות כל שכן שיודע הנגלות.

וי"ל בהקדם דברי הרמב"ם (פ"ג מהל' תשובה ס"ט) ששיקול הזכיות והעונות של האדם אינו לפי מנין הזכיות והעונות אלא לפי גודלם, יש זכות שהיא כנגד כמה

בנוכח התפלה של וידוי ביום הכיפורים אומרים 'מה נאמר לפניך יושב מרום, ומה נספר לפניך שוכן שחקים, הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע', ויש לדקדק דלכאורה הול"ל 'הנגלות והנסתרות' בדרך לא זו אף זו, ואמאי אומרים 'הנסתרות והנגלות' שהרי זו ואין